

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 31 Ιανουαρίου 2025

**Ερωτήσεις – Απαντήσεις για το νομοσχέδιο για την «Πράξη για τη Διακυβέρνηση
Δεδομένων»**

**Τι είναι το νέο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τη Διακυβέρνηση
Δεδομένων;**

Το προτεινόμενο νομοσχέδιο περιλαμβάνει τις απαραίτητες συμπληρωματικές ρυθμίσεις με σκοπό την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή στην ελληνική έννομη τάξη του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/868, γνωστού και ως «Πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων». Επιπλέον, το νομοσχέδιο περιλαμβάνει διατάξεις για μια συνολική μεταρρύθμιση στον τομέα των δεδομένων του δημοσίου τομέα, στον οποίο η χώρα μας υστερεί.

Τι είναι η Πράξη για τη Διακυβέρνηση Δεδομένων;

Η Πράξη για τη Διακυβέρνηση Δεδομένων (εφεξής: η Πράξη) είναι ένας Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διακυβέρνηση των δεδομένων αναφέρεται σε ένα σύνολο κανόνων και μέσων για τη χρήση των δεδομένων, για παράδειγμα μέσω μηχανισμών, συμφωνιών και τεχνικών προτύπων κοινοχρησίας. Συνεπάγεται δομές και διαδικασίες για την ασφαλή κοινή χρήση δεδομένων, μεταξύ άλλων μέσω έμπιστων τρίτων μερών. Με αυτόν τον στόχο, η Πράξη εναρμονίζει τους κανόνες για την περαιτέρω χρήση των δεδομένων που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του Δημοσίου και προστατεύονται νομικά («προστατευόμενα δεδομένα»), ενώ παράλληλα ενισχύει την κοινοχρησία δεδομένων μέσω της ρύθμισης της αγοράς υπηρεσιών διαμεσολάβησης δεδομένων και των οργανώσεων αλτρουισμού δεδομένων.

Τι είναι τα «προστατευόμενα δεδομένα»;

«Προστατευόμενα» είναι τα δεδομένα που προστατεύονται νομικά και δεν αποτελούν ανοιχτά δεδομένα. Μπορεί να ανήκουν σε πολλές κατηγορίες, όπως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (που προστατεύονται βάσει του ΓΚΠΔ), δεδομένα που προστατεύονται λόγω δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας ή δεδομένα που προστατεύονται λόγω εμπορικού ή επαγγελματικού απορρήτου. Η Πράξη συμπληρώνει την Οδηγία για τα ανοιχτά δεδομένα του 2019, η οποία ενσωματώθηκε με τον Ν. 4727/2020 και δεν καλύπτει τέτοιους τύπους δεδομένων.

Τι είναι «περαιτέρω χρήση» δεδομένων του Δημοσίου;

Η αξιοποίηση των δεδομένων που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημοσίου τομέα αποτελεί μία βασική πρόκληση για πολλά κράτη - μέλη της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας. Τα προβλήματα εντοπίζονται σε διάφορα επίπεδα, όπως η έλλειψη μίας ενιαίας και μετρήσιμης στρατηγικής, αλλά και η περιορισμένη κουλτούρα αξιοποίησης των δεδομένων του δημοσίου τομέα. Παράλληλα, το πλαίσιο σχετικά με τις διαδικασίες και τις πολιτικές διακυβέρνησης δεδομένων εμφανίζει ελλείψεις, όπως και η μη σύνδεση του νομικού πλαισίου για τα ανοιχτά δεδομένα με τα δεδομένα που προστατεύονται για λόγους εμπορικού ή στατιστικού απορρήτου, ή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας ή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Αποτέλεσμα είναι τα δεδομένα που παράγονται από δημόσιους φορείς να μην αξιοποιούνται με κατάλληλους τρόπους και να χάνονται σημαντικές ευκαιρίες για την οικονομία, την κοινωνία και τη δημόσια διοίκηση. Τα δεδομένα του δημοσίου τομέα αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο με μεγάλη αξία για κάθε κράτος και θα πρέπει να αξιοποιηθούν εντός ενός συγκεκριμένου και ενιαίου ευρωπαϊκού πλαισίου που θα διασφαλίζει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των εμπλεκόμενων προσώπων.

Η «περαιτέρω χρήση» είναι η εκ νέου χρήση αυτών των δεδομένων από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για εμπορικούς ή μη εμπορικούς σκοπούς, εκτός του αρχικού σκοπού στο πλαίσιο της δημόσιας αποστολής για τον οποίο παρήχθησαν.

Πώς διασφαλίζεται η ασφάλεια και η ιδιωτικότητα των δεδομένων που προορίζονται για περαιτέρω χρήση;

Η Πράξη στοχεύει στην ενίσχυση της διαχείρισης και της ανταλλαγής δεδομένων εντός της ΕΕ, προάγοντας την εμπιστοσύνη και διευκολύνοντας την πρόσβαση στα δεδομένα, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία προσωπικών δεδομένων και των εμπορικών απορρήτων. Ο φορέας του Δημοσίου που παραχωρεί δικαίωμα πρόσβασης για περαιτέρω χρήση διασφαλίζει τη διατήρηση της προστατευόμενης φύσης των δεδομένων. Αυτό επιτυγχάνεται με διάφορους τρόπους, όπως μέσω ανωνυμοποίησης ή ψευδωνυμοποίησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή παρόμοιας επεξεργασίας δεδομένων που καλύπτονται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, την παροχή ασφαλούς περιβάλλοντος επεξεργασίας,

και την τήρηση υποχρεώσεων εμπιστευτικότητας. Ρητώς ορίζεται ότι το δίκαιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζεται σε όλα αυτά τα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία για τους σκοπούς της Πράξης, ενώ δεν θίγονται οι εποπτικές εξουσίες και αρμοδιότητες των αρχών προστασίας δεδομένων.

Ποιος αποφασίζει για την περαιτέρω χρήση των δεδομένων; Ποιος ο ρόλος του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης;

Η χορήγηση ή η άρνηση πρόσβασης σε προστατευόμενα δεδομένα για περαιτέρω χρήση αποφασίζεται με βάση αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια από τον φορέα του Δημοσίου ο οποίος έχει στην κατοχή του τα εκάστοτε δεδομένα. Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζεται ως αρμόδιος φορέας για την παροχή τεχνικής και νομικής καθοδήγησης στους φορείς του Δημοσίου σε σχέση με την περαιτέρω χρήση δεδομένων που αυτοί έχουν στην κατοχή τους. Επιπρόσθετα, παρέχεται η δυνατότητα, μετά από συμφωνία του εκάστοτε φορέα και του ΥΨΗΔ, η εξουσία χορήγησης ή άρνησης πρόσβασης να ανατίθεται στο ΥΨΗΔ.

Τι είναι οι υπηρεσίες διαμεσολάβησης δεδομένων; Ποιος ο ρόλος του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης στη λειτουργία τους;

Οι πάροχοι υπηρεσιών διαμεσολάβησης δεδομένων αποσκοπούν στη δημιουργία εμπορικών σχέσεων μεταξύ υποκειμένων δεδομένων και κατόχων δεδομένων, αφενός, και χρηστών δεδομένων, αφετέρου, με τεχνικά, νομικά ή άλλα μέσα. Με άλλα λόγια, αποτελούν «ενδιάμεσους», οι οποίοι φέρνουν σε επαφή πιθανούς χρήστες δεδομένων με τους κατόχους των εν λόγω δεδομένων, λειτουργώντας υπό ένα συγκεκριμένο νομικό καθεστώς με κεντρικό άξονα την εμπιστοσύνη των μερών. Οι πάροχοι αυτοί βοηθούν τα άτομα να ασκήσουν τα δικαιώματά τους βάσει του GDPR, προκειμένου να διατηρούν τον έλεγχο των δεδομένων τους και να τα μοιραστούν με οργανισμούς που εμπιστεύονται.

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης εποπτεύει τους παρόχους διαμεσολάβησης δεδομένων που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα, επιβλέπει τη νομιμότητα της λειτουργίας τους και επιβάλλει τις κατάλληλες κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβιάσεις του νομικού πλαισίου.

Τι είναι οι οργανώσεις αλτροισμού δεδομένων; Ποιος ο ρόλος του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης στη λειτουργία τους;

Η Πράξη διευκολύνει τα άτομα και τις επιχειρήσεις να διαθέσουν εθελοντικά δεδομένα για το κοινό καλό. Προς το σκοπό αυτό, οι οργανώσεις αλτροισμού δεδομένων συλλέγουν και διαχειρίζονται δεδομένα που παρέχονται από τους κατόχους τους οικειοθελώς και χωρίς αμοιβή, για την επίτευξη στόχων δημοσίου συμφέροντος, όπως η δημόσια υγεία και η επιστημονική έρευνα.

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης τηρεί Μητρώο αναγνωρισμένων οργανώσεων αλτρουισμού δεδομένων, καταχωρεί σε αυτό τις οργανώσεις που πληρούν τις προδιαγραφές, επιβλέπει τη νομιμότητα της λειτουργίας τους και επιβάλλει τις κατάλληλες κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβιάσεις του νομικού πλαισίου.

Ποια είναι η Στρατηγική της χώρας για τα δεδομένα του Δημοσίου; Πώς διασφαλίζεται η εφαρμογή της;

Η Ελλάδα αποκτά πλέον ένα συνεκτικό πλαίσιο για τα δεδομένα που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του Δημοσίου, με τη δημιουργία δικτύου «Υπευθύνων για τη Χρήση Δεδομένων» (Data Officers), οι οποίοι θα έχουν ολοκληρωμένη εικόνα για τη διαθεσιμότητα και την κατάσταση των δεδομένων του φορέα τους και θα αποτελούν σημείο επαφής για κάθε σχετικό ζήτημα. Περαιτέρω, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης θα συντάξει Εθνική Στρατηγική για τα Δεδομένα του Δημοσίου, την εφαρμογή και επικαιροποίηση της οποίας θα επιβλέπει Συντονιστική Επιτροπή, με Πρόεδρο τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης.